

Pedagogika odnosa in resonance

... Ljubezni ne moremo popolnoma nadzorovati, zato pravimo, da nas ljubezen zadene. Ljubezni in resonance ne moremo izsiliti in jo poljubno proizvajati. Inženiring ljubezni in resonance ni možen. V odnosu resonance smo lahko samo z entiteto, ki ohrani del svoje samostojnosti, avtonomije. ...

Kalokagathía

... Kalokagathía je torej lepo(st) in plemenito(st) – sinteza telesne in moralne popolnosti, etično in estetsko formiranje posameznika, harmonija telesa in duha, ki teži k temu, da je plemenita duša v plemenitem telesu. ...

Izzivi disleksije

... Takšne osebe so izrazito vizualne, saj opazujejo predmet z več zornih kotov in o njem tako tudi razmišljajo. So zelo ustvarjalne, inovativne, spretno v športu ter imajo bogato domišljijo. Odlikuje jih izjemno hitro, globoko, temeljito in obsežno neverbalno razmišljanje v slikah. Zelo se zavedajo svojega okolja. ...

Slovenščina v družini

... Jezik seveda ni zgolj občevalno sredstvo, temveč ima tudi močno identifikacijsko vrednost. To velja še posebej za govorce manjšinskih jezikov, ki jih odlikujeta poseben čut za jezik in prizadevanje za njegovo zaščito, saj je jezik zanje tudi močan dejavnik identitete. ...

Pomen doživljanja gozda

... Majhnim otrokom ponuja pogoste, redne priložnosti za igranje na prostem, v naravnem okolju, pogosto v gozdu, ob skoraj vsakem vremenu, in to skozi vse leto. Prizadeva si spodbujati povezanost otrok z naravo. Z zunanjo igro in učenjem otroci razvijajo samozavest, neodvisnost in spoznavajo resnično življenje. ...

Uvodnik

3 *Silvo Šinkovec: Lepota*

V žarišču: Kultura in lepo

- 5 *Robi Kroflič: Vpetost vzgoje v duhovno in materialno kulturo šolske skupnosti*
- 7 *Marijana Kolenko: Šola kot kulturno središče*
- 9 *Bojan Žalec: Pedagogika odnosa in resonance*
- 11 *Tina Weilguny: Kalokagathía*
- 13 *Gloria Orgolič: Kulturna raznolikost v razredu*
- 15 *Špela Mosbrucker: Jezik, narava in pripovedovanje zgodb*
- 17 *Dušica Kunaver: Ali je že kdo videl Prešernov spomenik na Tromostovju?*

Naš pogovor

19 *Silvo Šinkovec: Valentin Inzko: Povsod živijo dobri ljudje*

Biti vzgojitelj

- 23 *Tina Šifrer Gazvoda: Sprejem ukrajinskega begunca*
- 25 *Lucija Ademoski: Izzivi disleksije*

Vzgojni načrt

- 27 *Branko Koderman: Vrednote med družino in šolo*
- 29 *Robert A. Jernejčič: Strah in pogum*

Starši

- 31 *Martin Kuchling: Slovenščina v družini*
- 33 *Lidija Slana: Vrt prijaznosti*
- 35 *Helena Jeriček Klanšček, Vesna Pucelj, Varineja Drašler: Občutja mladostnikov med pandemijo covid-19*

Področja vzgoje

- 37 *Milček Komelj: Nostalglično zatočišče v lepoti minulega sveta*
- 39 *Ana Senegačnik Kurnik: Metoda Bal-A-Vis-X*

Duhovni izziv

41 *Slavko Rebec: x 72 = kristjani v VIZ*

Izkušnje

- 42 *Mateja Nastran: Z učenci po slovenski Jakobovi poti*
- 44 *Slađana Trapić: Pomen doživljanja gozda*

46 **Bralni namig**

48 **Iz življenja DKPS**

52 **Napovedni koledar**

53 **Nova spoznanja**

54 **Summary**

Vpetost vzgoje v duhovno in materialno kulturo šolske skupnosti

■ **Robi Kroflič**, je redni prof. obče pedagogike in teorije vzgoje na *Oddelku za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani*. Ožja področja njegovega znanstvenega delovanja so teorije pedagoške avtoritete in pedagoškega erosa, spodbujanje prosocialnega in moralnega razvoja otrok in mladostnikov, inkluzivno izobraževanje, discipliniranje in kaznovanje ter proučevanje umetniške izkušnje kot medija vzgoje.

Fenomenologinja Hannah Arendt je v eseju Kriza v vzgoji vzgoji pripisala dve na prvi pogled nasprotujoči si vlogi: odgovornost za življenje in razvoj otroka ter za kontinuiteto sveta (Arendt, 2006: 190). Ostati zavezan le eni ali drugi vlogi pomeni nesprejemljivo enostranskost – ali pretirano zaščito otroka ali avtoritarno vztrajanje na zaščiti materialne in duhovne kulture, v katero so narojeni otroci.

Hannah Arendt sklene svoj esej s pozivom: »Vzgoja je točka, na kateri se odločimo, ali dovolj ljubimo svet, da prevzamemo odgovornost zanj in ga s tem rešimo pred tistim uničenjem, ki bi bilo brez obnavljanja in prihajanja novincev in mladih neizogibno. Vzgoja pa je tudi točka, kjer se odločimo, ali dovolj ljubimo svoje otroke, da jih ne izženemo iz našega sveta in prepustimo samim sebi; da jim ne odvzamemo možnosti, da se lotijo nečesa novega, nečesa, česar nismo predvideli, pač pa jih vnaprej pripravimo za nalogo obnove skupnega sveta« (prav tam: 199).

Vzgoja ohranja kulturno tradicijo

Da gre pri vzgoji kot dejavnosti, ki skrbi za ohranjanje kulturne tradicije, zares za konfliktno dejavnost, pričajo že raziskave s preloma devetnajstega in dvajsetega stoletja (v nemškem prostoru Eduard Spranger – povzeto po Muchow, 1967, pri nas Stanko Gogala, 1931), ki opozarjajo, da se mladina kot posebna socialna kategorija pojavi v drugi polovici devetnajstega stoletja z nastankom javnega šolstva, z njo pa tudi neizbežen konflikt med kulturno tradicijo (ki jo brani šola) in novonastajajočo kulturo mladih. Velik del napetosti med odraslo in mlado populacijo gre pripisati

prav rigidnosti šole, za to institucijo pa Hannah Arendt izrecno pove, da »nikakor ni svet in ne sme se pretvarjati, da je« (Arendt, 2006: 193). Pretvarjanje šole in šolnikov, da predstavljajo svet, ki ga morajo mladi sprejeti takšnega, kakršen je reprezentiran v šolskih razlagah, sproži upor mladine, ki ne zavrača vsakršne avtoritete, ampak prav to šolniško držo, ki jo opisuje metafora vzgoje kot ponotranjenja kulture (več v Kroflič, 2020) in se najbolj uveljavi v duhoslovni pedagogiki v akademskih krogih v Nemčiji in Sloveniji med obema vojnoma.

Šolska kultura

Da bi torej omogočili uresničevanje temeljnih ciljev vzgoje v javni šoli, razpete med skrbjo za ohranjanje kulture in skrbjo za ustvarjanje pogojev, v katerih se bo otrok naučil vstopati v svet kot subjekt, ki z besedami in dejanji ustvarja, obnavlja svet, v katerega vstopa (Arendt, 1986; Biesta, 2017a), moramo vpeljati pojem šolske kulture. Ta obsega materialni, fizični del, ki otrokom pomeni prostor srečevanja in delovanja, ter duhovni del, ki obsega različne dimenzije medosebnih odnosov in komunikacije med vrstniki, otroki in odraslimi ter otroki in učnimi vsebinami. Ker lahko delujemo le v svetu, ki nam je

ponujen za učlovečenje, sta obe dimenziji šolske kulture izjemno pomembni, v veliki meri pa sta odvisni od pedagoških nazorov odraslih – tako glede pogledov na razvoj otroka kot pogledov na to, kateri so tisti elementi kulturne tradicije, s katerimi naj bi se v času odrasčanja srečal vsak posameznik, in kako jih predstaviti prihajajočim generacijam, da bi dosegli zelene vzgojne učinke. Z vidika kulture gre za vprašanje, kako omogočiti stik z objektivnim duhom kulturne tradicije, da se bo ta pretvoril v subjektivni duh vzgajane osebe. Stik objektivnega in subjektivnega duha Stanko Gogala opiše s pojmom doživetja, »ki mu pomeni temelj vsake prave vzgoje,

Foto: Petra Duhannoy

